

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih: 20 Ekim 2025
Sayı: 1451

10/3278

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Millî Savunma Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye ekonomisinin uzun yıllar lokomotif sektörlerinden biri olan tekstil ve hazır giyim sektörü, son dönemde üretimin yurt dışına taşınması, köklü firmaların kapanması, istihdam kayıpları ve yüksek maliyet artışları gibi ciddi yapısal sorunlarla karşı karşıyadır. Sektörün dünya pazarlarındaki konumu zayıflamakta; nitekim Türkiye'nin dünya hazır giyim ticaretinden aldığı pay 35 yıl sonra ilk kez %3'ün altına, en büyük pazarı olan Avrupa Birliği'nden aldığı pay ise 30 yıl sonra %5'in altına düşmüş ve sektör bir kırılma noktasına gelmiştir. Bu sorunların nedenlerinin araştırılarak gerekli önlemlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri uyarınca Meclis araştırması açılmasını arz ederiz.

Gülcan KİŞ
Meris Mv.
G. K.

Aykut Kaya
Antalya Mv.
A.K.

Aşkın GENÇ

Kayseri Milletvekili

Behir Başbuğ
M. B.

Hüseyin YILDIZ
A. M.

Deniz Demir

Gökhan ZEYBEK
İstanbul Mv.

Günaydın UZUN
M. B.

Antonia Mv.
Deniz Demir

A. Vehbi Bekirlioğlu
Meris Mv.

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

GEREKÇE

Tekstil ve hazır giyim sektörü, milyonlarca kişiye istihdam sağlayan ve ihracatta yıllarca öncü rol oynayan stratejik bir alandır. Ancak son yıllarda sektörde ciddi bir daralma ve kriz yaşanmaktadır. 2025 yılının ilk yarısında tekstil imalatı %3,1, hazır giyim üretimi %8,6 oranında küçülmüştür. Tekstil ihracatı aynı dönemde sadece 4,7 milyar dolar seviyesinde kalmış; bir zamanlar toplam ihracatın beşte birini oluşturan sektörün ihracattaki payı %10'un altına inmiştir. Yaşanan olumsuzluklar istihdama da yansımaktadır. 2025'in ilk çeyreğinde sektörde 2.147 firma faaliyetini durdurmuş, sadece bu üç ayda 35.460 işçi işten çıkarılmıştır. Son iki buçuk yılda tekstil ve konfeksiyon alanında toplamda yaklaşık 300 bin kişi işini kaybetmiş olup sektördeki istihdam hızla erimektedir. Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD) yetkilileri, 2025 yılı sonunda sektördeki toplam işgücü kaybının 100 bin kişiyi bulacağı uyarısında bulunmaktadır. Nitekim 2025 yılının ilk yarısında hazır giyim alt sektöründe 33.724, tekstilde 22.116 olmak üzere toplam 55.840 kişi işsiz kalmış; aynı dönemde 3.023 şirket kapanmak zorunda kalmıştır. Bu veriler, sektördeki krizin boyutlarını gözler önüne sermektedir.

Üretimin yurt dışına taşınması ve firma kapanışları sektördeki kriz ortamının en somut göstergelerindendir. Artan maliyetler ve rekabet gücü kaybı nedeniyle birçok üretici, faaliyetlerini Türkiye dışında sürdürme yoluna gitmektedir. Örneğin, Türkiye'nin köklü giyim markalarından Colin's, Aksaray Organize Sanayi Bölgesi'ndeki fabrikasında üretimi durdurup tesisini kapatmış ve yaklaşık 1500 çalışanı işsiz bırakarak üretim hatlarını Mısır'a taşımıştır. Şirket, Mısır'daki modern tesislerinde daha düşük işçilik maliyetleri ve lojistik avantajlardan yararlanarak uluslararası rekabette güç kazanmayı hedeflediğini açıklamıştır. Colin's örneği, sektörün önde gelen firmalarının bile Türkiye'de üretim yapmaktan vazgeçip daha ucuz üretim üslerine yöneldiğini göstermektedir. Benzer şekilde, son yıllarda birçok Türk tekstil yatırımcısının Mısır, Tunus, Bangladeş gibi ülkelere yatırım yaparak üretimi bu ülkelere kaydırması bilinmektedir. Yakın coğrafyamızdaki ülkeler düşük işçilik maliyetleriyle avantaj sağlarken, Uzak Doğu'daki rakipler ölçek ekonomisi sayesinde fiyatları çok aşağı çekebilmektedir. Türkiye ise bir dönem Avrupa'ya en hızlı ve kaliteli üretim teslim eden ülke konumundayken bugün maliyet açısından %40-50 daha pahalı hale gelmiştir. Bu nedenle yabancı alıcılar siparişlerini komşu ülkelere kaydırmaya başlamış, iç piyasaya üretim yapan firmalar dahi artan maliyetler karşısında kepenk indirmektedir. Üretim göçü olarak adlandırılan bu olgu, sektörümüzde bir sanayisizleşme tehlikesi doğurmaktadır.

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

Sektördeki krizin temelinde yüksek üretim maliyetleri ve rekabet gücünün zayıflaması yatmaktadır. Son yıllarda Türkiye’de enerji, işçilik ve hammadde giderleri olağanüstü artmıştır. Bir çalışanın aylık maliyeti birkaç yıl içinde katlanarak konfeksiyon üretiminde rekabeti neredeyse imkânsız hale getirmiştir. İstanbul Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatçıları Birliği verilerine göre, Türkiye’de işçilik maliyeti rakip üretici ülkelere kıyasla çok yüksektir; benzer bir işçiye aylık 350 dolar ödenen ülkelerde, Türkiye’deki işçinin maliyeti yaklaşık 980 dolar düzeyine çıkmıştır. Bu denli yükselen işçilik ve girdi maliyetleri karşısında üreticiler fiyatlarını artırmaya çalışsalar da uygulanan kur politikaları nedeniyle ihracatçı firmalar maliyet artışını fiyatlara yeterince yansıtamamıştır. 2022-2025 arasında sektörün dolar bazlı üretim maliyeti %25,8 artmıştır; bu zararı telafi edebilmek adına satış fiyatlarına %9,6 zam yapılmış, istihdamda da %28,3’lük zorunlu bir azaltmaya gidilmiştir. Ancak bu önlemler bile zararların durmasına yetmemiş, birçok firma iki yıldır zararlar üretim yapar hale gelmiştir. Yüksek enflasyon ortamında artan asgari ücret ve girdi maliyetlerine karşın, döviz kurunun uzun süre yapay biçimde baskılanması ihracatçıya darbe vurmuştur. TGSD Eş Başkanı Toygar Narbay’ın ifade ettiği gibi, 2022-2024 döneminde asgari ücret %249, politika faizi %258 oranında artarken döviz kuru yalnızca %101 artış göstermiş; enflasyona kıyasla düşük kalan kur, sanayicinin maliyet yükünü daha da ağırlaştırmıştır. Sonuç olarak, yüksek enerji ve işçilik giderleri ile finansman maliyetleri altında ezilen pek çok işletme üretimde zarar eder hale gelmiş ve ayakta kalmak için ya fiyat artırıp istihdam azaltma yoluna gitmiş ya da çareyi üretimi durdurmakta bulmuştur.

Kriz ortamında işletmelerin karşılaştığı bir diğer ciddi sorun finansmana erişim güçlüğü ve yüksek finansman maliyetleridir. Enflasyonla mücadele amacıyla uygulanan yüksek faiz politikası, özellikle krediye ihtiyaç duyan imalatçıların yükünü katlamıştır. Sektörde birçok firma artan maliyetler nedeniyle öz kaynaklarını yitirme riskiyle karşı karşıya kalmış ve bankacılık sistemine borçlanmak zorunda kalmıştır. Ancak politika faizlerindeki sert yükseliş kredi faizlerine de yansımış, %40’lara varan işletme kredisi faizleri altında tekstil imalatçıları finansman bulmakta zorlanmıştır. Yüksek faiz – düşük kur sarmalı, firmaların rekabet gücünü sadece işçilik maliyeti anlamında değil, finansman maliyeti açısından da aşındırmıştır. Narbay, enflasyonun iki katına varan faiz oranlarının adeta “zehir etkisi” yaptığını; sermayesi eriyen ve krediye mecbur kalan sanayicinin maliyetlerinin kontrolsüz biçimde arttığını dile getirmiştir. Nitekim sektörde iflas erteleme (konkordato) ilan eden şirketlerin sayısı hızla yükselmiş ve tekstil-hazır giyim, inşaatın sonra ekonomide en çok konkordato görülen ikinci sektör haline gelmiştir. Bu tablo, finansal yapısı zayıflayan işletmelerin üretime devam edemeyip piyasadan çekilmek zorunda kaldığını göstermektedir.

Yaşanan krizde vergi ve teşvik politikalarının yetersizliği de önemli bir faktördür. Sektörü korumak amacıyla son dönemde bazı tekstil ürünlerine ek gümrük vergileri getirilmişse de bu adımlar beklenen faydayı sağlamamıştır. Tekstil ve hazır giyim sektörlerinin temsilcileri,

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

vergilerle sorunun çözülemeyeceğini, bunun yerine üretim maliyetlerini azaltacak teşviklerle destek olunması gerektiğini vurgulamaktadır. Ekim 2023'te bazı ürün gruplarında ithal tekstil ve konfeksiyon ürünlerine gümrük vergisi oranları %8'den %27'ye kadar çıkarılmıştır. Ancak hazır giyim ihracatçıları bu kararın yerli markaların tedarik zincirini ve ihracatını olumsuz etkileyeceğini belirtmiş; her iki sektörün de "vergiler çözüm değil, önemli olan sanayicinin üzerindeki işçilik, enerji gibi yükleri azaltacak teşviklerdir" görüşünde birleştiği kamuoyuna yansımıştır. Sektör temsilcileri, vergi koymaktan önce sanayicinin rekabetçi fiyat verebilmesini sağlayacak planlamaların yapılmasını ve kur baskısı altında ezilen ihracatçıya destek olunmasını talep etmektedir. Örneğin İTHİB Başkanı Ahmet Öksüz, "vergi son çaredir, asıl olan işçilik, enerji, kur gibi kalemlerde teşvik verilmesi ve doğru planlama ile içeride-dışarıda rekabet koşullarının sağlanmasıdır" demiştir. Ancak mevcut durumda devletin tekstil sektörüne bakışının uzun vadeli bir stratejiden yoksun olduğu görülmektedir. Teşvik politikalarının odağı son yıllarda teknoloji yatırımları ve savunma sanayiine kaymıştır; bir dönem "lokomotif" olarak anılan tekstil sektörü ise devlet destekleri açısından öncelikli konumunu sessizce yitirmektedir. Krizin derinleştiği bir dönemde dahi tekstil ve hazır giyim firmaları, istihdam üzerindeki SGK prim teşvikleri, enerji sübvansiyonu, kredi kolaylığı gibi somut desteklerden yeterince yararlanamamaktadır. Bazı işletmeler teşvik paketlerinden yararlansa bile, bu desteklerin etkin denetlenmemesi ciddi sorunlara yol açmaktadır. Nitekim sendika temsilcileri, bazı işverenlerin devlet teşviklerini aldığı halde çalışanların kıdem tazminatlarını ödemediği işten çıkarmalara gittiğini, İşsizlik Fonu'ndaki kaynakların patronlara aktarılırken krizin faturasının işçilere yüklendiğini ifade etmektedir. Bu durum, mevcut teşvik ve denetim mekanizmalarının hem işveren hem de çalışan lehine işlemediğine, sektöre kalıcı bir çözüm sunamadığına işaret etmektedir.

Sektörde sendikal hakların zayıflığı ve çalışma koşullarının sorunları da krizin sosyal boyutunu ağırlaştırmaktadır. Tekstil ve hazır giyim işkolu, ne yazık ki Türkiye'de sendikalaşma oranının en düşük olduğu alanlardan biridir. Özellikle kayıt dışı istihdam, geçici sözleşmeler ve taşeronlaşma gibi uygulamalar işçilerin iş güvencesini zayıflatmakta; sendikalaşma girişimleri sık sık işten çıkarma tehdidiyle engellenmektedir. Mevzuatta var olan işkolu barajı ve işverenlerin yetki itirazları gibi engeller, sendikal örgütlenmenin önünde ciddi bir set oluşturmaktadır. Sendikal örgütlülüğün zayıf olması, çalışanların hak arama imkânını kısıtladığı gibi sektörün kurumsal dönüşümünü de olumsuz etkilemektedir. Sektörde son dönemde artan işten çıkarmalar karşısında işçiler çoğu zaman yasal haklarını alamadan işsiz kalmaktadır. Tekstil İşçileri Sendikası İstanbul Şube Başkanı Asalettin Arslanoğlu, sektörde küçülmenin yaygınlaştığını ve birçok deneyimli işçinin işsiz kalması nedeniyle başka fabrikada iş bulma şansının kalmadığını belirtmiştir. Arslanoğlu'na göre hükümet uzun yıllardır tekstil sektörüne "bez, çaput" mantığıyla bakmakta, bu bakış açısı hem çalışanları hem de yatırımcıyı mağdur etmektedir. Sektörde faaliyet gösteren bağımsız bir diğer sendika olan Birtek-Sen'in Genel Başkanı Mehmet Türkmen de özellikle Güneydoğu illerinde on bine yakın işçinin son

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

aylarda işten çıkarıldığını vurgulamıştır. Türkmen, “patronlar teşvikleri alıyor ama işçinin kıdem tazminatını bile ödemiyor; İşsizlik Fonu’ndan kaynak aktarılırken kriz işçinin sırtına yıkılıyor” diyerek, yaşananların sosyal adaletsizliğine dikkat çekmiştir. Bu ifadeler, sektörde emekçilerin hak kayıplarının ne boyutta olduğunu gözler önüne sermektedir. Sendikal hakların etkili biçimde kullanılamaması, toplu iş sözleşmesi mekanizmalarının sınırlı kalması ve grevlerin sıkça yasaklanması, sektörde çalışma barışını zedelemekte ve sorunların diyalog yoluyla çözümünü güçleştirmektedir. İşçilerin örgütsüz ve güvencesiz bırakılması, hem insani açıdan kabul edilemez bir tablo ortaya çıkarmakta hem de sektörün verimlilik ve kalite hedeflerine ulaşmasını engellemektedir.

Tekstil ve hazır giyim sektöründe teknolojik dönüşümün eksikliği de yapısal krizinin bir diğer boyutudur. Küresel ölçekte tekstil endüstrisi son on yılda dijitalleşme, otomasyon ve sürdürülebilirlik odaklı büyük bir dönüşüm geçirirken, Türkiye’de sektör genelinde bu değişime ayak uydurmakta yetersiz kaldığı görülmektedir. Bazı büyük firmalar Ar-Ge merkezleri kurarak yenilikçi üretim tekniklerine yatırım yapsa da genel tablo halen geleneksel üretim yapısına dayanmaktadır. Dünya pazarları akıllı tekstiller, yapay zekâ destekli tasarım, 3D baskı ve atıksız/yeşil üretim teknolojilerine yönelirken, Türkiye’de bu alanlara geçiş sınırlı kalmıştır. Sektörün dijitalleşme seviyesine dair yapılan değerlendirmelerde, Türk tekstil firmalarının önemli bir bölümünün Endüstri 4.0 uygulamalarına uzak olduğu, otomasyon ve veri analitiği altyapısının yetersiz bulunduğu ortaya konmaktadır. Teknolojik dönüşümün yavaş kalması, verimlilik artışını engellediği gibi katma değeri yüksek ürün geliştirme kapasitesini de sınırlamaktadır. Örneğin, Avrupa Yeşil Mutabakatı kapsamında yakın gelecekte ihracatta zorunlu hale gelecek olan karbon ayak izi düşürme, enerji verimliliği, dijital tedarik zinciri takibi gibi konularda sektörümüz gereken hazırlığı yapmakta geç kalmıştır. Bu durum, Türk tekstilinin uluslararası rekabette geri düşmesine yol açmakta ve siparişlerin daha yenilikçi üretim altyapısına sahip ülkelere kaymasına neden olmaktadır.

Yukarıda sayılan tüm bu yapısal sorunlar, tekstil ve hazır giyim sektörünü çok boyutlu bir kriz sarmalına sokmuştur. Sektör sadece ekonomik açıdan değil, sosyal ve teknolojik açılardan da alarm veren bir durumdadır. İhracat düşerken ithalatın artması, bir zamanlar ciddi dış ticaret fazlası veren bu sektörün artık net ithalatçı konuma doğru gittiğini göstermektedir. Pek çok üretici faaliyetini durdurmak zorunda kalmış; sektörün ekonomiye katma değeri ve istihdam yaratma gücü zayıflamıştır. Devletin bakışındaki öncelik değişikliği sonucu tekstil sektörü, stratejik sektör olma özelliğini yitirme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Oysa ki tekstil-hazır giyim alanı, Türkiye’nin sanayi kültüründe ve kalkınma tarihinde merkezi bir yere sahip olup, milyonlarca vatandaşın geçim kaynağını oluşturmaktadır. Sektörde yaşanan bu çöküşün durdurulamaması halinde, üretim kapasitelerinin kalıcı olarak yurt dışına kayması ve nitelikli işgücünün dağılarak ülkemizin sanayisizleşme sürecine girmesi riski bulunmaktadır. Bu

Aşkın GENÇ
Kayseri Milletvekili
Milli Savunma Komisyonu Üyesi

yalnızca belli bir sektörün sorunu değil, ülke ekonomisinin genel dengesini ve sosyal barışı da ilgilendiren kritik bir meseledir.

Sonuç olarak, tekstil ve hazır giyim sektöründe birikmiş olan yapısal sorunların tüm boyutlarıyla incelenmesi, sektörün rekabet gücünü yeniden kazandıracak ve emekçi haklarını koruyacak çözüm önerilerinin ortaya konması hayati önem taşımaktadır. Yaşanan krizin etkilerini azaltmak ve sektörün geleceğini kurtarmak adına Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin devreye girerek gerekli araştırma ve planlamayı yapması gerekmektedir. Bu çerçevede, sektördeki daralmanın nedenlerinin ve alınması gereken tedbirlerin saptanması amacıyla bir Meclis Araştırması Komisyonu kurulması elzemdir. Zira tekstil ve hazır giyim sektörü, yalnızca ekonomik verilerle ifade edilemeyecek ölçüde ülkemiz için stratejiktir; milyonlarca ailenin geçim kaynağını oluşturan bu sektörün çöküşe sürüklenmesine seyirci kalınması düşünülemez. Meclis araştırması yoluyla elde edilecek bulgular, gerekli politika değişikliklerini ve destek mekanizmalarını belirlemek açısından yol gösterici olacak; böylece üretimin yeniden canlanması, istihdamın korunması ve sektörün uluslararası rekabette hak ettiği konuma kavuşması için gereken adımlar atılabilecektir.

Tel.: 0312 420 57 70-71

Faks: 0312 420 21 85

e-posta: askin.genc@tbmm.gov.tr

Adres: Devlet Mah. TBMM Halkla İlişkiler Binası 5. Kat E Blok Oda No: 501 Çankaya/Ankara

